

ADMINISTRATOR I INSPEKTOR OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Pozycja prawna

redakcja naukowa
Teresa Wyka, Marcin A. Mielczarek

ADMINISTRATOR I INSPEKTOR OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Pozycja prawna

redakcja naukowa
Teresa Wyka, Marcin A. Mielczarek

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SERIA **MONOGRAFIE**

Stan prawny na 15 maja 2019 r.

Recenzent

Dr hab. Leszek Mitrus, prof. UJ

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie

Wolters Kluwer Polska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-693-6

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
<i>Edyta Bielak-Jomaa</i> Słowo wstępne.....	11

Część I

POZYCJA PRAWNA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH

<i>Teresa Wyka</i> Wprowadzenie.....	17
<i>Ewa Kulesza</i> Nowe obowiązki administratorów danych osobowych w świetle RODO	21
<i>Agnieszka Grzelak</i> Obowiązek współpracy administratora danych z organem nadzorczym w świetle przepisów RODO i dyrektywy 2016/680.....	45
<i>Bogusława Pilc</i> Pozycja administratora danych wobec organu nadzorczego ...	59
<i>Karolina Gałęzowska</i> Współadministrowanie danymi osobowymi – wybrane problemy prawne	75

Magdalena Kuba

Administrator danych osobowych biometrycznych – wybrane zagadnienia	89
--	-----------

Część II

POZYCJA PRAWNA INSPEKTORA OCHRONY DANYCH

Teresa Wyka

Wprowadzenie	105
---------------------------	------------

Ewa Kulesza

Problem niezależności działania inspektora ochrony danych....	109
--	------------

Magdalena Kuba

Podstawy prawne zatrudnienia inspektora ochrony danych....	125
---	------------

Arwid Mednis

Odpowiedzialność inspektora ochrony danych	137
---	------------

Paweł Fajgielski

Inspektor ochrony danych w sektorze publicznym	151
---	------------

Agnieszka Grzelak, Mirosław Wróblewski

Inspektor ochrony danych osobowych w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości	163
---	------------

Monika Krasieńska

Rola inspektora ochrony danych w podwyższaniu standardów ochrony danych osobowych w sektorze medycznym	189
---	------------

Marcin A. Mielczarek

Pozycja prawna Kościelnego Inspektora Ochrony Danych	207
---	------------

<i>Bogusława Pilc</i> Kontrola organu nadzorczego z perspektywy inspektora ochrony danych	223
<i>Monika Młotkiewicz</i> Nowe podejście do ochrony danych osobowych w wykonywaniu funkcji inspektora ochrony danych.....	235
<i>Tomasz Soczyński</i> Kompetencje i umiejętności inspektora ochrony danych a możliwe mechanizmy certyfikacji.....	245
<i>Marta Otto</i> Pozycja prawna inspektora ochrony danych – zarys prawnoporównawczy.....	261
Bibliografia.....	279
Orzecznictwo	283

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 95/46/WE – dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 24.10.1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.Urz. WE L 281, s. 31, ze zm.) – uchylona
- dyrektywa 2016/680 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.Urz. UE L 119, s. 89, ze sprost.)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- KPP – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 389)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)

RODO	- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1, ze sprost.)
u.f.p.	- ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
u.o.d.o. z 1997 r.	- ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) – uchylona
u.o.d.o. z 2018 r.	- ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 ze zm.)
u.o.d.o.p.	- ustawa z 14.12.2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz.U. z 2019 r. poz. 125)
u.p.p.	- ustawa z 6.11.2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2017 r. poz. 1318 ze zm.)

Czasopisma, zbiory orzecznictwa

M. Praw.	- Monitor Prawniczy
ONSA	- Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	- Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSNKW	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
PiZS	- Praca i Zabezpieczenie Społeczne

Sądy i trybunały

NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
SN	- Sąd Najwyższy
TK	- Trybunał Konstytucyjny
TSUE	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WSA	- Wojewódzki Sąd Administracyjny

SŁOWO WSTĘPNE

Jednym z najważniejszych wyzwań współczesności jest stworzenie skutecznego systemu ochrony danych osobowych. Przepisy o ochronie danych muszą bowiem stosować te podmioty, które pozyskują i wykorzystują dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową, realizacją zadań publicznych bądź celów statutowych. Muszą więc ich przestrzegać i duże korporacje, jak na przykład firmy ubezpieczeniowe czy instytucje finansowe, i wszystkie urzędy, placówki oświaty, służby zdrowia czy organizacje pozarządowe, i sklepy internetowe czy wreszcie niewielkie rodzinne przedsiębiorstwa. Trudno wskazać dzisiaj takie obszary gospodarki, rynku, sektory i branże, których działalność nie opiera się na przetwarzaniu danych osobowych.

Dzięki rozwojowi technologii dane osobowe można przetwarzać szybciej, łatwiej i taniej. Jednocześnie wykorzystywanie osiągnięć cyfryzacji, postępująca globalizacja, Internet rzeczy, zastosowanie algorytmów, *big data* rodzą wiele wyzwań i zagrożeń dla prywatności i ochrony danych osobowych. Stąd potrzeba takich regulacji prawnych i rozwiązań praktycznych, które, wykorzystując dostępne narzędzia techniczne, technologiczne i organizacyjne, zapewnią przetwarzanie danych osobowych z poszanowaniem prawa do prywatności i autonomii informacyjnej.

Nowy system ochrony danych osobowych, na który składają się zarówno RODO, ustawa o ochronie danych osobowych, jak i przepisy sektorowe regulujące problematykę ochrony danych osobowych, należy postrzegać jako szansę na udoskonalenie i uelastycznienie mechanizmów, które z jednej strony ułatwią zarządzanie procesami przetwarzania danych w organizacji, z drugiej natomiast podniosą poziom

ochrony danych osób fizycznych. Dzięki nowemu podejściu odchodzimy bowiem od szczegółowego regulowania różnych kwestii na poziomie aktów normatywnych. Wyznaczamy cele, które należy osiągnąć. Można to jednak zrobić wyłącznie w sposób dostosowany do specyfiki działania swojej organizacji.

Niezwykle ważną rolę w utrzymywaniu wysokiego, bezpiecznego standardu ochrony danych osobowych odgrywają administratorzy danych. Będzie to od nich wymagać odpowiedzialności, kreatywności i samodzielności, codziennej refleksji nad tym, jak ochronę danych uczynić częścią zarządzania instytucją, a nie jedynie formalnym obowiązkiem. Niezbędne będzie też jednocześnie podnoszenie świadomości pracowników. Dla administratorów oznacza to przede wszystkim zmianę podejścia do systemu zarządzania ochroną przetwarzanych informacji, to na nich bowiem ciąży odpowiedzialność za przestrzeganie zasad i obowiązków wynikających w nowych przepisów. Zamiast szczegółowej regulacji wszystkich procesów przetwarzania danych mamy podejście oparte na ryzyku, co oznacza dla administratora realizację najważniejszego obowiązku – wykazania, że zastosował odpowiednie środki organizacyjne i techniczne oraz że to, jak przetwarza dane osobowe, spełnia wymagania RODO i oczekiwania organu nadzorczego.

Nowym obowiązkiem administratora danych jest na przykład przygotowanie zabezpieczeń i procedur ochrony danych osobowych zanim w ogóle zacznie się je zbierać i przetwarzać. Chodzi tu zarówno o przeszkolenie i przygotowanie pracowników, którzy będą pracować z danymi, ale również rozwiązania technologiczne na odpowiednim poziomie (oprogramowanie i sprzęt, projektowanie oprogramowania i odpowiednie jego domyślne ustawienia).

Nowemu podejściu do ochrony danych osobowych i licznym wyzwaniom z nim związanym w wielu przypadkach trudno będzie sprostać bez kompetentnego, fachowego wsparcia, jakim niewątpliwie jest inspektor ochrony danych osobowych. Prawodawca unijny wprowadził w RODO w określonych sytuacjach obligatoryjne wyznaczenie inspektorów, wzmocnił ich niezależność i pozycję, doprecyzował wymogi dotyczące ich fachowego przygotowania oraz wprowadził ochronę tych

osób przed negatywnymi skutkami działań podejmowanych na rzecz ochrony danych osobowych. Określił również zakres zadań inspektorów w sposób, który wskazuje, że mają oni przede wszystkim pełnić rolę doradczą i weryfikacyjną wobec działań oraz decyzji administratorów danych i podmiotów przetwarzających dane.

Wyjątkowo istotna w tym zakresie jest kwestia niezależności inspektorów ochrony danych. Motyw 97 preambuły RODO wskazuje, że inspektorzy ochrony danych – bez względu na to, czy są pracownikami administratora, czy też wykonują swoje usługi na podstawie umowy o świadczenie usług – powinni być w stanie wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób niezależny. Pojęcie niezależności trzeba odnosić przede wszystkim do wykonywania przez inspektora ochrony danych jego obowiązków i zadań, a zatem należy odczytywać je w sensie merytorycznym. Jeśli zasadniczymi zadaniami inspektora ochrony danych jest doradzanie w zakresie przestrzegania RODO oraz monitorowanie jego przestrzegania, to zadania te powinny być realizowane jedynie przy założeniu, że swoje oceny i zalecenia może formułować on w sposób suwerenny, wolny od jakichkolwiek nacisków i wpływów. Innym przejawem niezależności jest oczywiście umiejscowienie w strukturze organizacyjnej – inspektor ochrony danych ma przecież podlegać najwyższemu kierownictwu.

Ponadto rolą inspektora ochrony danych w organizacjach jest edukowanie wszystkich osób przetwarzających dane osobowe, w tym kierownictwa tych organizacji, co niewątpliwie pomaga sprostać wszystkim wyzwaniom związanym z budową systemu ochrony danych osobowych w Polsce. To właśnie inspektor ochrony danych szkoli pracowników, którzy są zobowiązani do wykonywania zadań zleconych im przez administratora. Kluczową rolę w tej misji inspektora odgrywa jego fachowa wiedza. Wiedza, którą inspektorzy będą upowszechniać w organizacjach, w których zostali powołani, wśród osób zaangażowanych w proces przetwarzania danych osobowych. Działalność inspektorów ochrony danych, jako fachowców wspierających podmioty publiczne i prywatne, będzie miała ogromne znaczenie dla ochrony danych osobowych w Polsce. Często podkreśla się, że dysponujący odpowiednią wiedzą, doświadczeniem, kompetencjami i umiejętnościami inspektorzy

odgrywają znaczącą rolę w zapewnieniu zgodności przetwarzania danych osobowych z nowymi unijnymi regulacjami prawnymi i stanowią fundament nowego, skutecznego systemu ochrony danych.

Przekazywane do rąk Czytelników opracowanie jest zbiorem refleksji i analiz odnoszących się do pozycji administratora i inspektora ochrony danych. Podjęte przez Autorów pogłębione rozważania z całą pewnością przyczynią się w istotny sposób do lepszego zrozumienia roli, kompetencji, wzajemnych relacji i odpowiedzialności tych dwóch najważniejszych „aktorów” systemu ochrony danych osobowych. Przygotowana książka jest odpowiedzią środowiska naukowego i ekspertów z dziedziny ochrony danych osobowych na pojawiające się niejasności i wciąż budzące wątpliwości interpretacyjne, nowe instytucje prawne oraz narzędzia i mechanizmy, które, choć znane w systemie ochrony danych od wielu lat, to stosowane w nowej rzeczywistości prawnej mogą wywoływać niezrozumienie, budzić niepokój i obawy co do prawidłowości postępowania. Z tych względów wyrażam przekonanie, że niniejsze opracowanie w znakomity sposób przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy i świadomości nie tylko wśród prawników, studentów, ekspertów rynku ochrony danych osobowych, administratorów danych, inspektorów ochrony danych, ale także wszystkich, dla których problematyka w nim prezentowana jest ważna i aktualna.

Edyta Bielak-Jomaa
Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Część I

**POZYCJA PRAWNA ADMINISTRATORA
DANYCH OSOBOWYCH**

Teresa Wyka

WPROWADZENIE

Część I niniejszej publikacji jest poświęcona pozycji prawnej administratora danych osobowych. Znalazło się w niej pięć opracowań dotyczących tej problematyki. Nie wyczerpują one całości zagadnień. Wydaje się jednak, że zostały w nich podjęte zasadnicze kwestie związane z pozycją prawną tego najważniejszego podmiotu w realizacji misji ochrony danych osobowych. Warto także podkreślić, że analizy i refleksje poczynione przez Autorów uwzględniają praktykę stosowania RODO, choć upłynęło zaledwie kilkanaście miesięcy od wejścia w życie i stosowania tego aktu prawnego.

Nie ulega wątpliwości, że zasadniczym problemem, jaki pojawił się po wejściu w życie RODO, jest właściwe odczytanie nowych (w stosunku do regulacji przed obowiązywania RODO) obowiązków administratorów danych osobowych. Są to zarówno obowiązki wobec osób, których dane dotyczą, jak i obowiązki w zakresie zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych. Do pierwszej grupy obowiązków zaliczono w szczególności obowiązek informacyjny, obowiązek żądania usunięcia danych, obowiązek uwzględniania sprzeciwu przeciwko przetwarzaniu danych. W drugiej zaś grupie znalazł się obowiązek oceny ryzyka przetwarzania, obowiązki organizacyjne oraz obowiązek wobec organu nadzorczego. Nowe obowiązki administratora danych osobowych oraz nowe podejście do ich

realizacji (oparte na ryzyku) stawia administratorów w bardzo złożonej i trudnej sytuacji prawnej¹.

Do nowych obowiązków należy także obowiązek współpracy administratora danych z organem nadzorczym, który może być analizowany zarówno w świetle RODO, jak i dyrektywy 2016/680 oraz prawa krajowego wdrażającego tę dyrektywę. Oba te akty prawne wyrażają niemal w identycznej formule obowiązek współpracy z organem nadzorczym, jednak tylko RODO określa sankcje (kary finansowe) za jego naruszenie. Wspólne jest natomiast *ratio legis* przepisów nakładających na administratorów obowiązek współpracy z organem nadzorczym, odczytywane jako niezbędna gwarancja ochrony danych².

Obowiązek współpracy administratora danych z organem nadzorczym rodzi zasadnicze pytanie, jaka jest jego pozycja prawna wobec organu nadzorczego. Obydwu tym podmiotom przypisano określone zadania i role, które się uzupełniają, ze szczególnym jednak podkreśleniem, że to organ nadzorczy w zakresie swoich kompetencji został wyposażony w środki prawne służące egzekwowaniu od administratora właściwego przetwarzania danych osobowych³.

Dość nową instrukcją jest instrukcja współadministrowania danymi osobowymi, która na mocy RODO uzyskała wyraźne umocowanie normatywne. W świetle tego aktu współadministrowanie następuje wówczas, gdy co najmniej dwa podmioty wspólnie ustalają cele i sposoby przetwarzania danych osobowych. Analiza przepisów RODO w tym przedmiocie rodzi jednak wiele wątpliwości co do konstrukcji prawnej stosunku współadministrowania, w szczególności jego podstawy, procedury, ustalania wspólnych celów, jak również środków służących współadministrowaniu. Pojawia się także interesujący problem współ-

---

¹ Zob. w części I – E. Kulesza, *Nowe obowiązki administratorów danych osobowych w świetle RODO*.

² Zob. w części I – A. Grzelak, *Obowiązek współpracy administratora danych z organem nadzorczym w świetle przepisów RODO i dyrektywy 2016/680*.

³ Zob. w części I – B. Pilc, *Pozycja administratora danych wobec organu nadzorczego*.

administrowania wynikającego nie z treści porozumienia, ale z mocy prawa⁴.

Pozycja prawna administratora danych osobowych wiąże się w sposób oczywisty z problematyką ich przetwarzania. Nabiera to szczególnego znaczenia w przypadku danych szczególnie chronionych, do których należą także dane biometryczne. Uzyskały one na mocy RODO wyraźne umocowanie normatywne. Legalność ich przetwarzania rodzi jednak wątpliwości interpretacyjne zarówno na gruncie RODO, jak i w świetle nowych polskich rozwiązań prawnych⁵.

Teresa Wyka – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Łódzkiego; kierownik Zakładu Prawa Ochrony Pracy w Katedrze Prawa Pracy UŁ; kierownik Centrum Ochrony Danych i Zarządzania Informacją na Wydziale Prawa i Administracji UŁ; autorka kilkudziesięciu publikacji naukowych z dziedziny prawa pracy, prawa ochrony pracy i prawa ochrony danych osobowych.

---

⁴ Zob. w części I – K. Gałęzowska, *Współadministrowanie danymi osobowymi – wybrane problemy prawne*.

⁵ Zob. w części I – M. Kuba, *Administrator danych osobowych biometrycznych – wybrane zagadnienia*.

Ewa Kulesza

NOWE OBOWIĄZKI ADMINISTRATORÓW DANYCH OSOBOWYCH W ŚWIETLE RODO

1. Wprowadzenie

W dniu 25.05.2018 r. weszło w życie przygotowywane od kilku lat, a uchwalone 27.04.2016 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Rozporządzenie jest rezultatem, jak pisała komisarz V. Reding w uzasadnieniu do pierwszego opublikowanego projektu rozporządzenia z 25.05.2012 r., krytycznej oceny sposobów wdrażania w ustawodawstwach krajowych dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 24.10.1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, wskazującej między innymi na zróżnicowanie instrumentów ochrony danych w poszczególnych państwach, rozdrobnienie prawa w państwach członkowskich czy brak dostatecznej ochrony praw osób, których dane dotyczą.

Rozporządzenie unijne, jako akt prawny wchodzący do porządku prawnego każdego państwa członkowskiego Unii i stosowany bezpośrednio

przez państwa członkowskie na podstawie art. 288 TFUE¹, ujednocila ochronę danych osobowych w całej Unii Europejskiej. Jego bezpośrednie stosowanie ma zapewnić większą pewność prawa przez wprowadzenie ujednoczonego zestawu podstawowych przepisów, zwiększając w ten sposób między innymi ochronę praw podstawowych osób fizycznych, których dane są przetwarzane, ale także zagwarantować, że będzie to akt bezpośrednio stosowany przez wszystkie podmioty² we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej i w ramach jednakowej interpretacji przepisów.

W RODO podkreślono jednocześnie, że aktualne pozostały cele i zasady dyrektywy 95/46/WE (motyw 9 preambuły), czego wyrazem jest nawiązanie w szerokim zakresie do dorobku legislacyjnego, orzeczniczego czy dorobku doktryny w zakresie ochrony danych osobowych, wypracowanego na gruncie obowiązujących wcześniej aktów prawnych. Doświadczenia zebrane w trakcie wdrażania dyrektywy 95/46/WE i przepisów prawa krajowego krajów Unii Europejskiej, jak też interpretacje dokonywane w ramach orzecznictwa sądowego nie tylko sądów krajowych państw członkowskich Unii Europejskiej, ale przede wszystkim orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zostały wykorzystane zarówno na potrzeby formułowania nowych oraz modyfikowania dotychczasowych definicji pojęć, którymi posługuje się RODO, jak i do określania uprawnień czy obowiązków nakładanych na podmioty odpowiedzialne za wykonanie przepisów. Jednocześnie jednak RODO wprowadza daleko idące zmiany, zwłaszcza w zakresie obowiązków administratorów danych osobowych, w tym w kontekście uprawnień przysługujących osobom, których dane dotyczą.

W niniejszym opracowaniu zostaną zasygnalizowane najważniejsze zmiany, zwłaszcza te, które stanowią nowość w zakreślaniu obowią-

---

¹ Przepis art. 288 TFUE wskazuje, że rozporządzenie, jako akt wydawany w celu wykonania kompetencji Unii, ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

² W. Wiewiórowski, *Nowe ramy ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej*, M. Praw. 2012/7 (dodatek), s. 3.

ków administratorów danych bądź znacząco modyfikują obowiązki istniejące do tej pory.

2. Pojęcie administratora danych osobowych w RODO

Rozporządzenie, definiując pojęcie administratora danych osobowych, nawiązuje do pojęcia administratora danych osobowych znanego z dyrektywy 95/46/WE oraz, implementującej ją do ustawodawstwa polskiego, uchylonej już ustawy z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych.

Według art. 4 RODO, zawierającego definicje podstawowych pojęć występujących w rozporządzeniu „administrator” oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych; jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, to również w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego może zostać wyznaczony administrator lub mogą zostać określone konkretne kryteria jego wyznaczania.

Zgodnie z powoływaną definicją administratora elementem decydującym o uznaniu podmiotu przetwarzającego za administratora danych osobowych jest – podobnie jak w przypadku definiowania pojęcia administratora w dyrektywie 95/46/WE – przysługujące mu prawo do ustalania celów przetwarzania danych osobowych oraz sposobów przetwarzania danych, które łącznie składają się na „władztwo nad danymi”³, co odróżnia administratora danych od podmiotu przetwarzającego, który przetwarza dane w imieniu administratora na podstawie umowy bądź innego „instrumentu prawnego” (art. 28 ust. 3 RODO), określającego

---

³ W literaturze wskazuje się, że pojęcie „władztwo nad danymi” nie jest tożsame z faktycznym posiadaniem danych czy przetwarzaniem danych, ponieważ przetwarzanie może być powierzone innemu podmiotowi. Por. P. Litwiński, P. Barta, M. Kawecki [w:] *Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem danych. Komentarz*, red. P. Litwiński, Warszawa 2018, art. 4 pkt 7, s. 217.

Teresa Wyka – doktor habilitowany nauk prawnych; profesor Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie; kierownik Centrum Ochrony Danych Osobowych i Zarządzania Informacją na Wydziale Prawa i Administracji UŁ; kierownik Zakładu Prawa Ochrony Pracy w Katedrze Prawa Pracy UŁ; kierownik Zakładu Prawa Pracy w Katedrze Prawa Cywilnego ALK; członek Łódzkiego Towarzystwa Naukowego; autorka kilkudziesięciu publikacji naukowych z dziedziny prawa pracy, prawa ochrony pracy i prawa ochrony danych osobowych.

Marcin A. Mielczarek – doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Prawa Pracy Uniwersytetu Łódzkiego; autor publikacji z zakresu prawa pracy, w szczególności dotyczących czasu pracy, statusu prawnego bezrobotnego, dokumentacji pracowniczej oraz zakazu dyskryminacji religijnej w dostępie i korzystaniu z usług i instrumentów rynku pracy, a także wybranych aspektów neutralności światopoglądowej państwa, równouprawnienia oraz autonomii i niezależności związków wyznaniowych w kontekście prawa pracy i prawa ochrony danych osobowych.

Książka stanowi pierwszą na rynku wydawniczym pozycję omawiającą sytuację prawną administratora i inspektora ochrony danych w oparciu o przepisy RODO oraz ustawodawstwo krajowe, z uwzględnieniem regulacji unijnych, polskich i obcych. Wśród jej autorów znajdują się wybitni przedstawiciele środowiska akademickiego oraz urzędniczego zajmujący się ochroną danych, w tym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych I i II kadencji oraz Prezes UODO I kadencji.

W opracowaniu przedstawiono m.in. kwestie obowiązków administratora i odpowiedzialności za ich naruszenie, procesu kontroli organu nadzorczego i współpracy administratora z tym organem, współadministrowania danymi osobowymi i administrowania danymi biometrycznymi.

Autorzy przybliżyli także status prawny inspektora ochrony danych, czyli osoby dysponującej fachową wiedzą na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych, mającej wspomagać administratora i podmiot przetwarzający dane w przypadkach określonych w RODO. Analiza obowiązujących unormowań obejmuje m.in. zagadnienia samodzielności inspektora, jego kompetencji i umiejętności, odpowiedzialności za naruszenie obowiązków oraz podstaw prawnych zatrudniania, także w ujęciu prawnoporównawczym. Zwrócono również uwagę na specyfikę funkcjonowania inspektora ochrony danych w podmiotach publicznych, w szczególności w instytucjach odpowiedzialnych za zwalczanie przestępczości.

Książka jest przeznaczona dla administratorów i inspektorów ochrony danych osobowych, pracowników administracji i działów HR, przedsiębiorców, naukowców i studentów oraz prawników praktyków zajmujących się omawianą dziedziną.

9 788381 606936 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8160-693-6

9 788381 606936

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL